

Några för Sverige nya Tipulider.

Av

BO TJEDER.

Under semestervistelse i Bohuslän 11/6—5/7 1945 påträffade jag en del för landet nya Tipulider, vilka uppräknas här nedan. En del arter från andra håll och ur samlingar, som jag haft tillfälle genomse, medtagas även.

Subfam. Limoniinae.

Trib. Hexatomini.

Austrolimnophila prolixicornis Lundstr. — T. Lpm.: Abisko, 1 ♂, 6.VIII. 1918 (leg. O. Ringdahl). En östlig, tydligen sällsynt art, om vilken jag ej sett mycket i litteraturen. Den har uppgivits från Finland och Böhmen. Arten tillhör släktet *Austrolimnophila* Alex. (= *Archilimnophila* Alex.), vilket släkte omfattar ytterligare en europeisk art, *Limnophila ochracea* Meig., och dessutom arter från Patagonien, Chile, Argentina, Nya Zeeland, Australien och Nord-Amerika. Släktet skiljes lätt från *Limnophila* genom frånvaron (hos *Austrolimnophila*) av det främre paret gropar på praescutum och frånvaron av tvärnerv mellan *radius* och *media* vid *arculus*.

Limnophila batava Edw. — Boh.: Ljung, Kolbengtseredsjön, 1 ♂, 27.VI. 1945; Ljungskile, Skällackerödsån, 1 ♂ 1 ♀, 3.VII. 1945. Samtliga erhöles vid hävning i strandvegetation, i det förra fallet på en flack, öppen sjöstrand, i det senare i en djupt nedskuren, skuggig bäckrav. Arten bildar tills. med *L. filata* Walk., som ännu ej är känd från Sverige, en särskild grupp i släktet, närstående till *nemoralis*-gruppen och till undersläktet *Pilaria* Sint. Det är möjligt, att det är *L. batava*, som i nordisk litteratur avses med *L. leucophaea* Meig., vilken senare art enligt Edwards (Trans Soc. Brit. Ent. Vol. 5, 1938) är en var. av *nemoralis* Meig. På grund av arternas habituella likhet och den troliga sammanblandningen av dem, torde *batava*'s utbredning ännu ej vara utredd. Den är emellertid konstaterad förekomma i Storbritannien, Danmark och Holland.

Oxydiscus senilis Hal. — Boh.: Ljung, Anfasteröd, 1 ♀, 25.VI. 1945, vid hävning i tät buskvegetation vid ett kärr; Ljungskile, Skällackerödsån, 1 ♂, 3.VII., 3 ♂, 5.VII. 1945, i skuggig bäckrav. Den i Svensk In-

sektfauna som *Adelphomyia nitidicollis* upptagna arten har ansetts vara *O. senilis* Hal. I nämnda skrift anges djurets färg vara lergul. *O. senilis* är emellertid den mörkaste av släktets arter, svartbrun och glänsande, varför med *A. nitidicollis* i Svensk Insektfauna måste avses någon av de ljusare arterna, *fuscata* Löw eller *nielseni* Kuntze, vilka båda äro påvisade i Danmark och därför kunna väntas förekomma i södra Sverige. Jfr Nielsen (Flora og Fauna, 1941, Danmarks Stankelben, Tillæg og Rettelser til »Danmarks Fauna» Bd. 28). Då *nielseni* och *fuscata* tidigare ansetts som synonymmer till *senilis*, är arternas utbredning ännu ej utredd.

Trib. Eriopterini.

Neolimnophila carteri Tonn. — Boh.: Ljung, Lyckorna, 1 ♂, 4.VII. 1945, i trädgård. Arten, som är närbesläktad med vår allmänna *N. placida* Meig., har en vidsträckt utbredning. Den är även känd från Danmark, Finland och Norge, där den är tagen så långt norrut som i Ofoten.

Lipsothrix remota Walk. — Boh.: Ljung, Kolbengtseredsjön, 1 ♂, 27.VI. 1945; Ljungskile, Skällackerödsån, 1 ♂ 3. VII., 1 ♂, 5.VII. 1945. Håvade i strandvegetation. Arten upptages i Svensk Insektfauna, men på grund av beskrivningen däri, måste någon annan art, möjligen *L. errans* Walk., avses. Färgen anges nämligen i Svensk Insektfauna: »ljus gul med undantag av knäna samt spetsen av bakkroppen». *L. remota* är emellertid, såsom Edwards (op. c.) påvisat, den enda av släktets arter, som är helt gul. Samtliga övriga kända europeiska arter ha däremot mörka knän. I Danmark ha arterna *remota* Walk., *errans* Walk. och *ecucullata* Edw. konstaterats. I England förekomma alla dessa och ytterligare två av Edwards 1938 beskrivna arter. Arternas utbredning är givetvis ännu ej utredd.

Lipsothrix errans Walk. — Boh.: Ljung, Lyckorna, 1 ♂, 14.VI. 1945, i ekskog.

Erioptera squalida Lw. — Boh.: Forshälla, Helgerödsjön, 2 ♂, 30.VI. 1945, vid hävning bland *Phragmites* och *Equisetum*; Ljung, Lyckorna, 1 ♂, 2.VII. 1945, i strandvegetation vid Bratteforsån nära utloppet. Denna art synes vara anedd som rätt sällsynt. Den är dock känd från Mellaneuropa, England, Holland, Belgien, Danmark och Finland.

Ormosia murina Goetg. — Boh.: Ljung, Brattefors, 2 ♂ 1 ♀, 28.VI. 1945, vid hävning på mossmark vid skogstjärn. — Vg.: V. Tunhem, Nordkroken, 1 ♂, 17.VI. 1945, vid bäck (förf. leg.). — Dlr.: St. Kopparberg, Norslund, allmän i barrskog, 12.VII.—9.VIII. 1929, 4.VII.—7.IX. 1930, 5.VII.—26.VII. 1931 (förf. leg.). — Vb.: Degerfors, Svartberget, 1 ♂ 1 ♀, 29.VII. 1939, i tallskog (K.-H. Forsslund leg.). Denna art, som — så vitt jag vet — endast publicerats från Belgien och Norge, synes alltså ha en vidsträckt utbredning i vårt land.

Molophilus serpentiger Edw. — Boh.: Ljung, Lyckorna, 1 ♂, 13.VI. 1945, vid hävning på ängsmark nära Bratteforsåns utlopp. Arten är funnen i Danmark och är enligt Edwards (op. c.) allmän i England. Under namnet *propinquus* de Meij. (*nec.* Egger) har den publicerats bl. a. från Holland. Huruvida de under namnet *propinquus* från Sverige och Finland publicerade fynden höra till denna art kan endast avgöras genom genitalundersökningar av ifrågavarande exemplar. Den äkta *propinquus* Egger (= *gladius* de Meij.) har jag sett från Boh., Dlr. och Lpl.

Molophilus cinereifrons de Meij. — Boh.: Ljung, Lyckorna, 1 ♀ 1.VII., 1 ♂, 2.VII. 1945; Ljungskile, 1 ♂ 5.VII. 1945. — Dlr.: Folkärna, Utsund, 1 ♂, 8.VIII. 1940 (leg. T. Tjeder). Exemplaren från Boh. erhöles samtliga vid hävning i strandvegetation. Arten synes vara känd från Holland, England och Danmark.

Subfam. Tipulinae.

Tipula recticornis Schumm. (= *longipyga* Lundstr.). — Dlr.: Falun, leg. E. Klefbeck, ett flertal exemplar, ♂♂ och ♀♀, kläckta vintertid åren 1940, 1941, 1942, 1943 och 1944 ur blomkrukor, som sommartid varit utställda på balkong och där varje år blivit utsatta för äggläggning. Arten är synnerligen sällsynt och föreligger i litteraturen endast i följande exemplar: 1 ♂ från Zobtenberge, Schlesien, nära Breslau, i barrskog, 718 m. (Schummels typex.); 1 ♂ 1 ♀ från Finland, Ab., Kuustö (Lundströms typer till *longipyga*); 1 ♂ från Polar-Ural, 25.VIII. 1909, samt slutligen 1 ♂ från Polar-Ural, Obdorsk, vid floden Tanju, 13.VIII. 1925. Lackschewitz (Trav. de l'Inst. de l'Acad. de Sc. de l'URSS, IV, 1936) betecknar arten som boreo-alpin. Den ovannämnda synonymien säger han sig ha fastställt genom typundersökningar. Falu-exemplaren stämma gott med Lundströms beskrivning och bilder av *longipyga*.

Tipula siebkei Zett. — Boh. Grinneröd, 1 ♀ på kyrkväggen, 4.VII. 1945. — Denna art har länge varit borta ur nordiska artförteckningar, enär den ansetts som synonym med *T. stigmatella* Schumm. Lackschewitz har upptäckt att *siebkei* Zett. är en god art (Norsk Ent.Tidskr. III, p. 247, 1933) och har behandlat *stigmatella*-gruppen i Konowia, XIII, p. 126—131, 1934. *T. siebkei* är den enda arten av gruppen här i Norden och den tycks vara sällsynt. Zetterstedt nämner den från Baekkelaget (nära Oslo) och Kongshavn, tills. 2 ♂ 2 ♀, H. Siebke leg. Lackschewitz har undersökt dessa samt exemplar från Jyll.: Silkeborg (Peder Nielsen leg.) och en ♂ från Kroatien (in coll. Riedel).